

fikkert vil kunne udredes af Kassebeholdningen, og som der i alt Fald, hvis jeg skulde tage fejl dert, med Letthed paa anden Maade kunde staffles Midler til at dække. Imidlertid, anaaende den finansielle Side af Sagen skal jeg holde mig noget tilbage, indtil den højtærede Finansminister har udtalt sig. Hvis nemlig den højtærede Finansminister mener, at der, for saa vidt Forslaget vedtages, ikke vil være nogen Vanskelighed for Statskassen ved at skulle udrede Beløbet, vil jeg jo kunne spare mig enhver Fremstilling af, hvorledes jeg har tænkt mig, at Beløbet skulde komme til Veje. Jeg skal derfor indskrænke mig til paa ny at anbefale Forslaget til det høje Tings Velvilje.

J. C. Christensen: Det har glædet mig en Del at se dette Forslag, der er fremsat af de ærede Forslagsstillere, og det har glædet mig af 2 Grunde. For det første fordi Forslaget bærer Vidnesbyrd om, at Mennekeslægten gaar fremad i Fornuft og Godhed. Det er ikke mere end 3 å 4 Aar siden, at jeg var med til at stille Forslag om, at Halvdelen af de direkte Statter skulde vende tilbage, igen til deres Ophav, men da vilde de ærede Herrer ikke have noget med den Ting at gøre. For det andet har det glædet mig, at Forslaget er fremsat af disse ærede Herrer, fordi det er et Vidnesbyrd om, at Forslaget bliver til Lov. Jeg ved, at de Herrer fremsatte aldrig et Forslag, som ikke kan gennemføres. Jeg har talt med de Herrer baade her og ude i Landet, og jeg har altid hørt dem sige, det er Daarlighed om at fremsætte et Forslag, som ikke kan gaa igennem, men at man bør indrette Forslaget saaledes, at Landstinget og den høje Regering vil have det, thi ellers bliver hele Forhandlingspolitikken til Blaar. Det er blevet sagt mig, naar jeg har mødt de Herrer baade herinde og ogsaa ude i Landet. Naar jeg nu derfor ser de Herrer komme med dette Forslag, ved jeg bestemt, at der kommer en Lov ud af det. Jeg er overbevist om, at de Herrer have sikret sig Støtte baade af det Parti, som de sædvanlig have Støtte af, tillige fortrinlig Støtte og Hjælp af den højtærede Finansminister. Naar jeg ser saaledes paa Forslaget og ved, at det bliver til Lov, saa kan jeg ikke have stor Tilbøjelighed til at kritisere Forslaget. Jeg vilde nødig være med til at spænde Ben for et saadant Resultat. Jeg er enig med den ærede Ordfører for Forslagsstillerne i de to væsentligste Punkter, han nævnte, da han fremsatte Forslaget. Jeg er enig i, at Landbruget har det ikke godt for Tiden, og at der kan være Grund til at gøre noget

for Landbruget. Saaledes som Landbruget nu er, producerer det vistnok mere, end det har produceret tidligere, men med Prisfærne staar det daarligt til, og de blive stadig mindre og mindre. Dette har sin Grund dels i den Toldmur, som er rejst uden om os, og dels deri, at Samfærdselsmidlerne Verden over ere blevne forbedrede saa meget, at Varerne kunne komme paa Markedet saa godt som fra hele Jorden i temmelig kort Tid, og med disse Ting kan det kun lidet nytte, at vi selv rejse en Toldmur. Toldmur mod Toldmur vil ikke nytte noget, thi vort eget Marked er alt for lille dertil. Skal der gøres noget, maa vi udvikle vore Samfærdselsmidler endnu bedre, saa at vi saa hurtigt som muligt kunne komme paa det engeste Marked med vore Varer. Fremdeles er jeg enig i, at Landbruget har det daarligt, fordi Statterne paa det ere alt for store. De ere stegne enormt i den sidste Mennekesalder. De ere stegne alle, baade de direkte og de indirekte Statter og de direkte til Kommunerne, Sognene og Amtene. Det er noget, som er alle de Herrer bekendt. Jeg tillod mig at fremsøre under Finanslovens 1te Behandling, hvorledes vore Statter til Staten vare stegne med cirka 15 Millioner siden 1873, og af disse falde jo en meget stor Del paa Landbruget. Naar man regner ud efter Folkemængden vil omtrent 10 Millioner falde paa Landbruget. Statterne paa Landbruget ere altsaa stegne overordentlig stærkt. Dette er ogsaa en af Grundene til, at Landbruget kan have daarlige Tider, og det er en meget god Grund til at tale om at faa Statteomlægning, at faa Statterne til at falde mere retferdigt, samt til at tale om at formindste Statterne. Det er vist, at vi her i Landet i de senere Aar have opkrævet langt flere Statter, end vi have Brug for, naar Staten blot fører en økonomisk Husholdning. Nu er det ikke den rette Vej at gaa at blive ved at opkræve store Statter, som man erkender for at være for store og saa tilbagebetale dem. Den rette Vej vilde være den at formindste Statterne, at lægge Statterne fornuftigt, hvor de bør lægges og saa samtidig formindste dem. Det lader sig vel vanskeligt gennemføre nu, antager jeg, men naar man er klar over, at vore Statter ere for store, og man saa her ser et Lovforslag, som skal gennemføres i denne Samling, og man ser, at det peger i den rigtige Retning, stemmer man for det; det er klart. Jeg kunde imidlertid have ønsket, at Forslaget havde gaaet ud paa, at disse Penge — jeg antager ogsaa ligesom den ærede Forslags-